

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Infrastrukturdepartementet

Yttrande över promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s gaslagringsförordning

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I promemorian föreslås kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032 av den 29 juni 2022 om ändring av förordningarna (EU) 2017/1938 och (EG) nr 715/2009 vad gäller gaslagring.

Enligt förslagen i remissen ska den som innehar en lagringsanläggning för gas eller avser att ta en sådan anläggning i drift certifieras. Det anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om certifiering. Vidare föreslås att den som är systembalansansvarig för gas, på en övergripande nivå, ska ansvara för att Sverige når vissa mål om lagring av gas. Enligt förslagen ska även en leverantör av naturgas som är balansansvarig, genom balansavtalet, åta sig ett ekonomiskt ansvar för att, efter begäran av den systembalansansvarige, lagra gas så att målen nås. En koncession för en lagringsanläggning ska enligt förslagen endast få återkallas om vissa förutsättningar i EU:s gasförordning är uppfyllda.

Remissen innehåller följande författningsförslag:

- Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)
- Förslag till lag om ändring i lagen (2011:711) om certifiering av vissa naturgasföretag
- Förslag till ändring i lagen (2012:273) om trygg naturgasförsörjning
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:275) om trygg naturgasförsörjning

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen anges att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032 antogs den 29 juni 2022, vilken avser en ändring av förordningarna (EU) 2017/1938 och (EG) nr 715/2009 vad gäller gaslagring (gaslagringsförordningen).

Förordningen anges innebära ändringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (gasförsörjningsförordningen) och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EU:s gasförordning). I remissen anges att gaslagringsförordningen trädde i kraft den 1 juli 2022.

Förslagsställaren uppger vidare att EU-förordning i alla delar är bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Ändringar i svensk rätt anges därför vara nödvändiga om det behövs kompletterande nationella bestämmelser för att tillämpa förordningen eller om nationella bestämmelser strider mot förordningen. Förslagsställaren framhåller att gaslagringsförordningen i några delar ger utrymme för medlemsstaterna att själva besluta om tillämpningen och det behövs kompletterande bestämmelser. Detta uppges påkalla den promemoria (i föreliggande remiss) från Infrastrukturdepartementet på lag- och förordningsbestämmelser som kompletterar ändringarna i de båda EU-förordningarna.

Syftet med certifieringen anges vara att bedöma risken för försämrade försörjningstrygghet för gas i unionen eller i en medlemsstat.

Regelrådet finner redovisningen av förslaget bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Konsekvensutredning innehåller ingen redogörelse om alternativa lösningar eller effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Med hänseende till att förslaget införlivar en EU-förordning kan sådan redovisning anses omotiverad, men Regelrådet menar att förslagsställaren här borde utvecklat resonemanget avseende det utrymme som anges finnas i gaslagringsförordningen för medlemsländerna att besluta om dess tillämpning.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren gjort bedömningen att förslagen överensstämmer med EU-rätten.

Regelrådet finner redovisningen av förslaget överenskommelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen anges att Energimarknadsinspektionen senast den 2 januari 2024 ska fatta ett slutligt beslut om certifiering av innehavare av lagringsanläggningar och att viss tid för beredning av ärendet krävs innan beslut fattas. Det anges att förutsättningar för att genomföra ändringar i balansavtalen som reglerar det ekonomiska åtagandet om lagring av gas mellan den systembalansansvarige och de balansansvariga måste finnas i god tid före den 1 november 2023. Med hänvisning till dessa anledningar anges att lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2023. Förslagsställaren menar att det då bör finnas goda möjligheter för berörda aktörer att anpassa sig till lagändringarna.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Eftersom redovisning gällande behov av speciella informationsinsatser saknas bedöms delaspekten som bristfälligt redovisad.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I promemorian anges att det i Sverige endast finns en lagringanläggning, Skallen, som omfattas av de nya kraven på certifiering. Anläggningen ägs och drivs av Swedegas AB (Swedegas), ett dotterbolag till Nordion Energi AB. Swedegas är även ägare av transmissionsnätet för gas i Sverige, transmissionsnätsoperatör och systembalansansvarig för gas. Skallen är tillgängligt för balansansvariga för gas och aktörer som använder lagret via en balansansvarig. Lagret är beläget i Halland och anslutet till det västsvenska gasnätet. Det rymmer ca 10 miljoner normalkubikmeter (Nm³) gas, vilket kan jämföras med att det i Sverige används ungefär 1 000 miljoner Nm³ gas under ett normalt år.

Det anges också att förslagen kommer att beröra leverantörer av naturgas som är balansansvariga samt att gaskunder kan komma att möta högre kostnader till följd av att kostnader som uppstår för de balansansvariga kan komma att övervältras till kunderna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att det i huvudsak är Swedegas AB som berörs av regleringen. En redogörelse av antal och storlek av balansansvariga leverantörer av naturgas hade också behövts för att antal och storlek skulle kunna anses godtagbart redovisad. Det framgår heller inte från informationen i konsekvensutredningen huruvida gaskunderna är privatkunder eller om också företag kan avses. Från informationen i remissen framgår vilken bransch som är påverkad.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att kravet på certifiering av innehavare av lagringsanläggningar kan innebära administrativa kostnader för Swedegas att ta fram uppgifter till ansökningsförfarandet. Förslagsställaren bedömer att kostnaderna blir små med hänsyn till att Swedegas redan är certifierat enligt bestämmelserna om certifiering av transmissionsnätsoperatörer och att uppgifterna som ska lämnas till tillsynsmyndigheten är likartade.

Det uppges vara svårt att uppskatta vilka kostnader för gasinköp och lagring som kan uppstå för balansansvariga leverantörer av naturgas. Lagring av gas anges redan ske på marknadsmässiga villkor. Det uppges vidare att om ett eller flera naturgasföretag fyller upp lagret av marknadsmässiga skäl så kommer villkoren om lagring av gas i balansavtalet inte att behöva tillämpas. Om däremot priset för att köpa in gas för att uppnå fyllnadsmålet är betydligt högre än det pris som gasen sedan kan säljas för då lagringsskyldigheten upphör anges att det kan det medföra betydande kostnader. Det uppges även kunna uppstå kostnader för att till exempel binda upp kapital och för att prissäkra gas som köps in. Det uppges slutligen att det är sannolikt att kostnader som uppstår för de balansansvariga övervältras på gaskunderna som därmed kan få något ökade kostnader för gas.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån konsekvensanalysen går det inte att avgöra vilka kostnader, tidsåtgång eller verksamhetspåverkan förslaget i remissen kan komma att medföra.

Regelrådet finner därmed redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning avseende förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet gör följande bedömning. I och med att det i huvudsak verkar vara ett företag som påverkas, Swedegas, framstår det som att det inte föreligger några relevanta konkurrensförhållanden för förslaget. Det verkar dock heller inte gå att utesluta att certifieringen gör inträde på marknaden svårare än vad det är i dag. Någoting ur konkurrensperspektiv borde ha redovisats då det inte är självklart att sådan redovisning skulle vara överflödigt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att förslaget inte bedöms ha några offentligfinansiella effekter, påverkan på den kommunala självstyrelsen, sysselsättningen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, miljön eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Information om särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning saknas i remissen. Utebliven information innebär att bedömningspunkten bedöms bristfällig.

Sammanfattning

Regelrådet kan konstatera att konsekvensutredningen är bristfällig i de flesta bedömningspunkter. Det är möjligt att förslagets verksamhets- och kostnadspåverkan blir begränsade, som förslagsställaren framhåller, men redogörelsen i konsekvensanalysen är inte tillräckligt transparent för att det ska gå att utläsa om så är fallet.

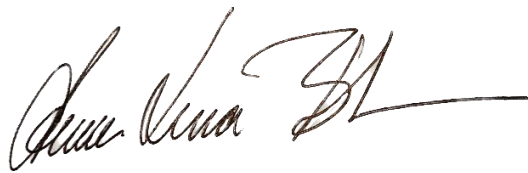
Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 25 januari 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande